

Část odpadové vyhlášky obce Stachy plénum zrušilo. Obstála ustanovení, podle nichž může být nebezpečný a objemný odpad odkládán i na sběrném dvoře v blízké obci

6.12.2023 - Kamila Abbasi | Ústavní soud ČR

Obec Stachy zavedla obecně závaznou vyhláškou systém odpadového hospodářství. Některými z ustanovení vyhlášky upravila poplatky za ukládání určitých složek odpadu, konkrétně nebezpečného a objemného odpadu, a určila místo pro ukládání rostlinného odpadu. Ministerstvo vnitra (navrhovatel) se domáhalo zrušení popsanych ustanovení obecně závazné vyhlášky pro rozpor se zákonem o odpadech (§ 59 a následující). Podání návrhu předcházel postup podle zákona o obcích, v němž navrhovatel pozastavil účinnost napadených ustanovení. Navrhovatel měl za to, že obec při vydání vyhlášky zneužila svou působnost, protože nad rámec místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství zatěžuje ukládání vybraných druhů odpadu dalšími platbami (byť i soukromoprávními). Tím, že obec v obecně závazné vyhlášce zmiňuje sběrný dvůr ve Vimperku jako místo, kam je možno odkládat odpad, se stal tento sběrný dvůr podle navrhovatele součástí systému odpadového hospodářství obce Stachy. Proto i ve vztahu k tam uloženému odpadu je obec povinna plnit povinnosti původce odpadu a s ukládáním odpadu tak nesmí spojovat žádné poplatky navíc.

Plénum Ústavního soudu (soudkyně zpravodajka Veronika Křesťanová) zrušilo čl. 5 odst. 1 věty poslední a přílohy č. 3 ve slovech „Objemný odpad 3,30 Kč/kg“ obecně závazné vyhlášky obce Stachy č. 1/2022, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství, dnem vyhlášení nálezů ve Sbírce zákonů. Ve zbytku návrh zamítlo. Obec má veřejnoprávní povinnost přebírat komunální odpad od nepodnikajících fyzických osob, při jejichž činnosti na území obce daný komunální odpad vzniká. Náklady spojené s plněním této veřejnoprávní povinnosti nese obec. K jejich hrazení může obec zavést některý z poplatků za komunální odpad. Není ale možné nad rámec těchto poplatků vyžadovat další platby. Obec Stachy zneužívá svou působnost, když spojuje s ukládáním odpadu vedle místního poplatku rovněž další (byť i třeba soukromoprávní) platby. Ústavní soud proto zrušil ustanovení o zpoplatnění ukládání objemného odpadu v rozsahu převyšujícím 100 kg na jednu domácnost a rok.

Nezrušil však část vyhlášky, podle které může být nebezpečný a objemný odpad odkládán rovněž na sběrném dvoře v 15 km vzdáleném Vimperku s tím, že tato služba může být zpoplatněna podle ceníku. Vydávání obecně závazných vyhlášek obcí je výkonem práva obce na samosprávu. Do jejich obsahu tak lze zasahovat pouze v případě rozporu zákonem. Možnost odkládat nebezpečný a objemný odpad také na sběrném dvoře ve Vimperku představuje „něco navíc“, co obec nebyla povinna zajistit.

Obec naplnila své veřejnoprávní povinnosti v oblasti nakládání s komunálním odpadem v rozsahu, jaký je předepsán právní úpravou. Za této situace není na újmu, že navíc informovala v obecně závazné vyhlášce o možnosti ukládat (za zvýhodněných podmínek) odpad ve sběrném dvoře v jiné obci. To platí tím spíše, že režim zpoplatnění provozu sběrného dvora zůstane zachován bez ohledu na to, zda informace o něm bude uvedena ve vyhlášce či nikoliv. Samotná zmínka o možnosti ukládat odpad i ve sběrném dvoře v jiné obci přímo v obecně závazné vyhlášce ještě nezpůsobuje, že by se sběrný dvůr stal součástí obecního systému odpadového hospodářství. Skutečnost, že obec Stachy

dohodla s městem Vimperk pro své obyvatele výhodnější podmínky pro využívání tamního sběrného dvora, podle Ústavního soudu nepředstavuje obcházení zákona.

Před Ústavním soudem obstálo i ustanovení o odkládání rostlinných zbytků na místo specifikované v příloze vyhlášky. Určení, že rostlinné zbytky mohou být ukládány na určitém místě v obci, samo o sobě nemůže představovat zneužití působnosti obce. Případné porušování povinností obce při nakládání s odpadem je třeba řešit v rámci kontrolních procesů podle zákona o odpadech či souvisejících předpisů.

<https://www.usoud.cz/aktualne/cast-odpadove-vyhlaske-obce-stachy-plenum-zrusilo-obstala-ustanove-ni-podle-nichz-muze-byt-nebezpecny-a-objemny-odpad-odkladan-i-na-sbernem-dvore-v-blizke-obci>